

Initiativ (Alliansen, MP, S, V) till VON: Uppdrag hemtjänst

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden har tagit del av informationen rörande personer med hemtjänst 50-80 timmar respektive 80-100 timmar per månad.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram nya riktlinjer för handläggning enligt socialtjänstlagen (2001:453) avseende äldreomsorg och bistånd till personer med funktionsnedsättning.
3. En referensgrupp utses från Vård- och omsorgsnämnden för att stödja förvaltningen i arbetet med att ta fram nya riktlinjer.

Beslutsnivå

Vård och omsorgsnämnden.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått i uppdrag att komma med fördjupade förslag och ytterligare information rörande gruppen med hemtjänst mellan 50-80 timmar respektive 80-100 timmar per månad. Förvaltningen förslår att riktlinjerna för handläggning enligt socialtjänstlagen (2001:453) avseende äldreomsorg och bistånd till personer med funktionsnedsättning uppdateras.

Bakgrund

På Vård- och omsorgsnämndens nämndsammanträde i november redovisade förvaltningen hur det såg ut i gruppen som hade över 100 timmar hemtjänst. I samband med nämndsammanträdet fick förvaltningen ett uppföljande uppdrag som nu redovisas. Uppdraget var att beskriva gruppen brukare med hemtjänst mellan 50-80 timmar respektive 80-100 timmar per månad.

Lagar och regelverk

Nedan följer utdrag ur de lagtexter som förvaltningen har att förhålla sig till när beslut om bistånd fattas för den aktuella gruppen. Ledorden är ”*den enskildes rätt till*

Diarienummer
2017VON/0112

självbestämmande” ”skälig levnadsnivå”, ”att underlätta för den enskilde att bo hemma” samt ”god vård och omsorg”.

I 4 kap, 1 §, Socialtjänstlagen står bland annat att *”Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv”.*

I SOFS 2012:3 Allmänna råd från Socialstyrelsen, *Värdegrund i socialtjänstens omsorg om äldre*, förtydligas vad som är avsikten med skrivelsen i Socialtjänstlagen vad gäller självbestämmande och delaktighet. Här lyfts bland annat fram att personalen ska arbeta på ett sätt som säkerställer att den äldre personen kan påverka innehållet i beslutet om bistånd.

Äldre ska ha tillgång till en god vård och omsorg. Detta innebär bland annat att äldre så långt som möjlig ges möjlighet att bo kvar hemma i sin ursprungliga bostad så länge som de själva önskar. I hemmet ska man kunna få hjälp och stöd i den dagliga livsföringen och med sin personliga omvårdnad. Om behoven är stora, varaktiga och omfattande ska man kunna flytta till en särskilt anpassad boendeform. Detsamma gäller om man känner stor otrygghet och osäkerhet i hemmet.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen har fått i uppdrag att återkomma med fördjupade förslag och ytterligare information angående gruppen med hemtjänst mellan 50-80 timmar respektive 80-100 timmar per månad.

Beskrivning av gruppen 80-100 hemtjänsttimmar

Urvalet förvaltningen valt är de som hade hemtjänst den 31 december 2017 och vad som hänt i deras ärenden under 2017. Detta gjordes i månadsskiftet januari/februari. Urvalet för sommargäster baseras på hela 2017.

Totalt var det 50 personer som uppbar hemtjänst 80-100 timmar per månad. Av dem var tre personer under 65 år och är i fortsättningen inte medräknade i underlaget som då blir 47 personer.

- Denna grupp är född mellan år 1918 till år 1951 och 29 är kvinnor och 18 st är män.
- I gruppen har fem personer ansökt om särskilt boende under 2017 och samtliga ansökningar har blivit beviljade. Av dessa fem har fyra personer flyttat till särskilt boende varav en har valt att flytta tillbaka till ordinärt boende. En person har blivit erbjuden plats på särskilt boende men har tackat nej till erbjuden plats.
- I gruppen har åtta personer beviljats korttidsplats i 1-5 veckor under 2017. Antingen i samband med sjukhusvistelse eller för att avlasta anhöriga vid exempelvis semesterresor.
- Två personer har växelvård parallellt med hemtjänst.
- Två personer har dagvård.

Diarienummer
2017VON/0112

Personerna i gruppen är fördelade geografiskt i kommunen på följande sätt:

- 57 % bor i Zon 1 (tätort)
- 38 % bor i Zon 2 (övriga kommunen)
- 4 % bor i Zon 3 (glesbygd)

Utöver dessa personer var det under 2017 sju sommargäster som hade hemtjänst 80-100 timmar per månad.

Beskrivning av gruppen 50-80 hemtjänsttimmar

Totalt var det 80 personer i denna grupp. Av dem var det åtta personer som är under 65 år, vilka fortsättningsvis inte är medräknade i det fortsatta underlaget som då blir 72 personer över 65 år.

- Denna grupp är födda mellan 1920 och 1951, 45 är kvinnor och 27 är män.
- Åtta personer i gruppen har ansökt om särskilt boende och har beviljats denna insats. En av dessa personer har under 2017 valt att flytta tillbaka till ordinärt boende. Ytterligare en person ansökte om särskilt boende under 2017 men återtog sin ansökan innan beslut.
- Fyra i gruppen har insatsen växelvård
- En person har beviljats korttidsplats under 2017 i gruppen
- Fyra personer i gruppen har dagverksamhet.

Personerna i gruppen är rent geografiskt i kommunen på följande sätt:

- 42 % bor i Zon 1 (tätort)
- 51 % bor i Zon 2 (övriga kommunen)
- 7 % bor i Zon 3 (glesbygd)

Utöver dessa personer var det under 2017 sju sommargäster som hade hemtjänst 50-80 timmar per månad.

Serviceinsatser och omvårdnad

Den stora andelen av timmarna består av omvårdnadsinsatser. Ingen specifik kontroll har gjorts om de i den undersökta målgruppen har serviceinsatser. Utifrån antagande om att de undersöka personerna har serviceinsatserna och de är beviljade enligt norm uppgår serviceinsatserna till 6,4 timmar per månad i form av; städning 2 timmar, tvätt 3 timmar, och inköp, 1,4 timmar.

Riktlinjer för biståndshandläggning

Den 14 mars 2017 antog Vård- och omsorgsnämnden nuvarande riktlinjer för handläggning enligt socialtjänstlagen, SoL (2001:453) avseende äldreomsorg och bistånd till personer med funktionsnedsättning.

I Värmdö kommuns riktlinjer för styrdokument beskrivs att riktlinjer ska ge konkret stöd för hur uppgifter ska utföras eller lagar tillämpas/efterlevas inom Värmdö kommun.

Nuvarande riktlinjer är i hög grad en beskrivning av vad som står i gällande lagstiftning och de saknar närmare beskrivning om hur lagen ska tillämpas. Riktlinjerna ger inte det stöd i handläggningen som de ämnar att göra. Nedan följer några exempel på vilken vägledning nya riktlinjer kan ge:

- Beskrivning över vad en skälig levnadsnivå är i Värmdö kommun
- Antal dagar dagverksamhet beviljas.
- Hur många gånger man kan tacka nej till en plats på särskilt boende.
- Mängd och omfattning gällande serviceinsatser.
- Vilka kriterier det finns för avlösning.

Beskrivning ifrån hemtjänstutförare

Kontakt har tagits med Värmdö kommuns hemtjänstutförare för att få del av deras tankar och funderingar kring målgruppen. Generellt påvisas ett större socialt behov hos målgruppen då de på grund av sina omvårdnadsbehov har svårare att tillgodogöra sig social stimulans. Behov av mer dagverksamhet beskrevs också för grupperna. Hemtjänstutförare beskriver att brukarna antingen kunde ha för stora eller för små omvårdnadsbehov för att tillgodogöra sig den dagverksamhet som finns idag. Tankar kring dagverksamhet för de med somatisk sjukdom framkom också. Gällande anhöriga beskrev hemtjänstutförarna ett behov för anhöriga att få vara hemma under avlösningen istället för att åka iväg.

Nulägesbeskrivning ifrån biståndsenheten

I dagsläget täcks behovet av särskilt boende gällande somatiska platser och dessa kan erbjudas ganska omgående. Personer som behöver demensplats på särskilt boende får ibland mellanlanda antingen i hemmet eller på korttidsplats. Samtliga erbjuds dock plats inom tre månader. Dagverksamhet är en insats som är viktigt för att möjliggöra för enskilda att bo kvar i det egna hemmet då den innebär social samvaro och aktivitet. Biståndsenheten ser här ett ökat behov.

Bedömning

Nämnden har i sitt initiativ efterfrågat mer information kring målgruppen samt fördjupade förslag. Förvaltningens bedömning är att riktlinjerna för handläggning kring målgruppen bör uppdateras.

Diarienummer
2017VON/0112

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Beslutet bedöms inte få några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet bedöms få positiva konsekvenser för medborgare i form av ökad rättssäkerhet.

Konsekvenser för barn

Beslutet bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Biståndsavdelningen.

Sändlista för beslutsexpediering

Anne Lundqvist
Tillförordnad sektorchef
Omsorg- och välfärdssektorn

Susanne Hillberg
Enhetschef
Biståndsavdelningen